

352 — 1903. I Anledning af en mellem Gasværksudvalget og Statsbanedriften ført Forhandling om Tilladelse til Lægning af en Gasledning under Havnesporet ud for St. Olufsgade vedtog Byraadet for dette Arbejdes Vedkommende at indgaa paa de af Statsbanerne i Skrivelse af 15de August 1900 (se Forhdl. 1900, Side 220) opstillede Betingelser for Meddelelse af saadan Tilladelse.

353 — 1903. Efter Indstilling af Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse vedtoges det at benævne Grenaa Landevej fra Trøjborgvej til Kommunens Nordgrænse: »Grenaaavej«.

Mødet den 29de Oktober 1903.

I Borgmesterens Fraværelse paa en Rejse leledes Forhandlingerne af Bankdirektør *Nørgaard* i Medfør af Amtets Konstitution af 21de d. M.

432 — 1898. Snedkerarbejdet til Alderdomsasylet blev efter vedkommende Udvalgs Indstilling i Henhold til afholdt Licitation overdraget til den næst lavest bydende: »Aarhus Maskinsnedkeri og Listefabrik« for 14,940 Kr.

225 — 1902. I forrige Møde forelaa Planerne til den elektriske Sporvejs Spornet i Gaderne tilligemed de Bemærkninger, Brolægningsudvalget havde fundet Anledning til at fremsætte. Sagen blev efter en foreløbig Behandling udsat til endelig Afgørelse i nærværende Møde, hvor Planerne godkendtes med Henhold til Udvalgets Erklæring, idet man tiltraadte Fordringen om, at det udfor Hotel »Skandinavien« projekterede Vigespør henlagdes til Store Torv.

Brolægningsudvalgets Bemærkninger ere saalydende:

»Paa Forlangende har Selskabet fremsendt en Oversigtsplan over Strækningen fra Hans Brogesgade til

Kirkegaardsvej. Paa denne Plan er Vigesporene viste. Mod Beliggenheden af disse haves intet at bemærke, naar undtages Vigesporet foran »Hotel Skandinavien«, som ønskes flyttet. Dog skal man herom henvise til Bemærkningerne angaaende Plan 12.

Sporet er vist lagt gennem de i Koncessionen nævnte Gader, og Sporvidden er 1 Meter. Udvalget har undersøgt, hvorledes det nu foreslaaede Spor passer ind i en senere Udvidelse til dobbelt Spor, og Selskabet har paa Forlangende udarbejdet Dobbeltsporplaner.

Paa Planerne er det Spor, der nu skal lægges, vist med røde Linier, det senere Dobbeltspor er vist med blaa Linier.

— — — —

For Oversigtens Skyld har Udvalget udarbejdet vedhæftede Række Tværprofiler af samtlige Gader, der passer af Sporet. Det vil heraf kunne ses, hvorledes Sporet vil blive lagt i de forskellige Gader i Forhold til disses Kantsten.

Ad Plan 1. (Den yderste Strækning af Dalgas Avenue). Mod Sporets Beliggenhed haves intet at bemærke. Dog maa Selskabet, hvis det forlanges, anbringe et Rækværk langs Cyklestiens Kantsten paa de Steder, hvor Udstigning finder Sted langs denne. Byraadet bør tage Forbehold med Hensyn til Anbringelse af en Ventesal samt til Ordning af Indkørselsforholdene til Endestationen.

Ad Plan 2. (Dalgas Avenue). Intet at bemærke.

Ad Plan 3. (Skæring af Dalgas Avenue og Ringgaden). Skulde det efter Udvalgets Skøn vise sig nødvendigt at ændre noget ved Refugen paa Pladsen ved Skæringen mellem Dalgas Avenue og Ringgaden, skal Sporvejsselskabet bekoste Forandringen. I øvrigt intet at bemærke. Dobbeltspor kan senere anbringes.

Ad Plan 4. (Hans Brogesgade). Gadens Bredde tillader, at Dobbeltsporet anbringes i Gadens Midtlinie,

hvorfor det Spor, der nu anlægges, lægges 1,25 Meter Øst for Gadens Midtlinie. Intet at bemærke.

Ad Plan 5. (Sct. Pauls Kirkeplads). Efter Udvalgets Ønske er Vigesporet flyttet over paa Kirkesiden, da Beboerne i Gaden (Sct. Pauls Kirkeplads) derved blive mindre generede af Sporvejstrafiken.

Ad Plan 6. (Bruunsgade). Sporet anbringes i Gademidten. Dobbeltspor kan senere anbringes paa hele Strækningen. Intet at bemærke.

Ad Plan 7. (Bruunsgade). Dobbeltspor kan anbringes paa Strækningen undtagen paa Bruuns Bro, som i sin nuværende Skikkelse ikke tillader Anbringelse af Dobbeltspor paa Grund af den ringe Afstand mellem Hoveddragerne.

Ad Plan 8. (Banegaardsgade). Efter Udvalgets Ønske er Vigesporet i Banegaardsgade forlagt over til den mod Anlægget vendende Side af Kørebanen.

Det vil ses, at det vil være nødvendigt at tage et ikke saa ringe Stykke af det ene Fortov ved Hjørnet af Bruunsgade og Banegaardsgade, for at Kurven ikke skal blive for krum. Udvalget kan anbefale denne Foranstaltning.

I øvrigt er den paa Planen viste Strækning efter Sporets Nedlægning noget vanskelig at befare for den øvrige Vogntrafik; men det ses ikke rettere, end at den paa Planen viste Løsning er den heldigste.

Udvalget har forhandlet med Selskabets Direktør om Bygningen af en Ventesal i Banegaardsgade eller paa et andet passende Sted i Nærheden; dog har man intet Tilsagn erholdt i saa Henseende.

Ad Plan 9. (Ryesgade). Sporet ligger i Midten af Gaden; der er Plads til et Dobbeltspor. I øvrigt intet at bemærke.

Ad Plan 10. (Søndergade). Kørebanen er 6,9 Meter, medens der til Dobbeltspor mindst fordres 6,8 Meter. Som Følge heraf vil Søndergade vanskelig kunne faa Dobbeltspor. Dog anbefales det at lægge Sporets Midt-

linie ca. 0,25 Meter udenfor Gadens Midtlinie mod Gadens vestre Side for at bevare denne Eventualitet.

I øvrigt intet at bemærke.

Ad Plan 11. (Søndergade). Som ovenfor.

Ad Plan 12. (Klemensbro og Klemenstov). Udvalget kan ikke anbefale, at Vigesporet lægges paa det paa Planen viste Sted ud for Hotel »Skandinavien«, da det paa den viste Plads i altfor høj Grad generer baade Vogn- og Cykletrafiken. Udvalget tilraader, at Vigesporet flyttes ud paa Sct. Klemensbro eller forlægges til Store Torv Paa selve Klemenstov kan der ingen Dobbeltspor være. Fra Hjørnet af Klemenstov og Store Torv kan Dobbeltsporet begynde paany.

Fortovsbredden ved Hjørnet af »Klemenshus« maa indskrænkes noget for at lette den øvrige Vogntrafik om Hjørnet.

I øvrigt intet at bemærke.

Ad Plan 13. (Store Torv, Borgporten og Lille Torv.) Udvalget kan anbefale den paa Planen viste Beliggenhed af Sporet, som tillader, at der vil kunne holde andre Vogne mellem Sporet og Fortovet langs den søndre Side af Store Torv og Borgporten.

Naar Borgporten udvides til den vedtagne Bredde af 22 Alen, vil der paa hele den nævnte Strækning kunne lægges Dobbeltspor.

Paa Planen er endvidere vist det smalle Stykke af Gl. Guldsmedgade forbi Tangen. Udvalget kan anbefale den viste Beliggenhed af Sporet paa dette vanskelige Sted, paa hvilket der ikke vil kunne lægges Dobbeltspor.

Ad Plan 14. (Gl. Guldsmedgade og Ny Guldsmedgade). Da Kørebanen skal udvides til ca. 7,5 Meter (24'), vil der kunne lægges Dobbeltspor i Gl. Guldsmedgade. Sporet, der nu skal lægges, anbringes i Midten af den udvidede Gade.

Der vil i Gl. Guldsmedgade blive et Vigespør lige forbi »Tangen«, hvorimod intet haves at indvende.

I Ny Guldsmedgade anbringes Sporet ogsaa i Gademidten, der har tilstrækkelig Bredde til et senere Dobbeltspor.

I øvrigt intet at bemærke.

Ad Plan 15. (Nørreallé og en Del af Nørregade). Sporet anbringes i Gademidten; der er Bredde nok til et senere Dobbeltspor. Planen viser Nørreallé, saaledes som den vil blive efter den forestaaende Omlægning; dennes Udførelse er derfor en Forudsætning for Approbation af den paa Planen viste Beliggenhed af Sporet. Nørreallés Kørebane er med sin nuværende Bredde af ikkun 5,4 Meter saa smal, at man kun med megen Betænkelse tør føre Sporet igennem Gaden, idet den øvrige Vogntrafik er temmelig betydelig. Gadens Omlægning er derfor i høj Grad ønskelig.

Fortovet ud for Ejendom Nr. 11 ved Hjørnet af Nørreallé og Ny Guldsmedgade maa indsnevres noget.

I øvrigt intet at bemærke.

Ad Plan 16. (Resten af Nørregade og en Strækning af Knudrisgade). Sporet lægges midt i Kørebanen, og der er Plads til et senere Dobbeltspor. Dog vil det maaske være forbundet med Vanskelighed at føre Dobbeltsporet over Nørrebrogade.

Ud for Hjelmensgade anbringes et Vigespør. Det vil ses, at det vil være nødvendigt at indskrænke Fortovet noget ved Hjørnet af Knudrisgade og Nørrebrogade. Heri maa man finde sig.

I øvrigt intet at bemærke.

Ad Plan 17. (Knudrisgade). Sporet lægges midt i Gaden. Gadens Bredde tillader, at der senere anbringes et Dobbeltspor, samt at Fortovsbredden forøges ved en eventuel Omlægning af Gaden. Ud for Ejendommene Nr. 43—49 føres Sporet over i Gadens vestre Side for at lette Passagen for den øvrige Vogntrafik omkring Hjørnet af Østbanetorvet, af hvilken

Grund det er nødvendigt at indsnævre Fortovet ud for Hjørneejendommen Nr. 9 (se Plan 18).

I øvrigt intet at bemærke.

Ad Plan 18. (Østbanetorvet). Efter Udvalgets Ønske er Sporet flyttet saa langt ud paa Torvet, at der bliver meget rigelig Plads for private Vogne at holde ud for Ejendommene ved Torvets søndre Side.

Udvalget har forhandlet med Selskabets Repræsentant om Anbringelse af en Ventesal paa en passende Plads paa Torvet, men er ikke naaet til et Resultat angaaende dette Spørgsmaal.

I øvrigt intet at bemærke.

Ad Plan 19—20—21. (Skovvejen.) Ved Placeringen af Sporet paa denne Strækning har Selskabet efter Udvalgets Ønske taget Hensyn til Forholdene, som de ville blive, naar der, som foreslaaet af Udvalget, er anlagt et regulært Fortov ved Vejens vestre Side samt en Cyklesti ved hver Side af Kørebanen.

Paa Planerne har Udvalget indtegnet Begrænsningslinierne for nævnte Fortov og Cyklestier. Det vil da ses, at naar der foretages enkelte mindre Ændringer i Sporets Beliggenhed, som ville blive meddelte, naar Udvalget har fuldført Detailplanerne til Skovvejens Omprofilering, vil der intet være til Hinder for, at der senere lægges Dobbeltspor gennem Vejen, og at Sporet nu anbringes under Hensyn hertil. Udvalget maa derfor for Øjeblikket tage Forbehold med Hensyn til den endelige Bestemmelse af Sporets Beliggenhed i Skovvejen, men skal dog tilføje, at mulige Afvigelser fra det af Selskabet foreslaaede kun drejer sig om Ube-tydeligheder.

Dobbeltsporet maa selvfølgelig, som vist paa Plan 21, bortfalde ud for Ejendommene Nr. 24—26, da Sporet ellers ikke vil kunne passere Svinget ved Trøjborgvej.

I øvrigt intet at bemærke.

Ad Plan 22. (Trøjborgvej.) Det skal bemærkes, at

Byraadet ikke har Koncession paa Sporvej gennem Trøjborgvej. Planen kan derfor kun approberes under Forbehold af Koncessionens Meddelelse.

Mod Sporets Beliggenhed i Vejen haves i Hovedsagen intet at indvende, da det 1) ligger heldigt for det vanskelige Sving ved Hjørnet af Grenaa Landevej og 2) mindst generer den gennemgaaende Vogntrafik ved at lægges som vist paa Planen.

Udvalget kunde dog ønske, at Gaffelsporet ved Hjørnet af Kirkegaardsvej ændredes til et Vigespør, der lægges saa langt mod Øst, at det øverste Sporskifte falder nedenfor Kirkegaardsvej. Denne Forandring af Hensyn til Vogntrafiken.

Af ovenstaaende vil fremgaa, at Udvalget med de nævnte Undtagelser og gjorde Forbehold for sit Vedkommende vil kunne anbefale, at Sporet lægges som vist paa de fremsendte Planer.

Angaaende Sikringen af Færdselen paa de vanskelige Punkter af Linien bør formentlig indhentes Erklæring fra Politiet.

Ved en eventuel Approbation fra Byraadets Side af de fremsendte Planer skal Udvalget anbefale, at det udtrykkelig udtales, at Approbationen *kun* gælder Sporets Beliggenhed, medens der med Hensyn til følgende særlig nævnte Punkter bør forlanges Planer og Oplysninger forelagte til særlig Approbation, nemlig:

- 1) Ordning af Luftledningerne, deres Beregning og Anbringelse.
- 2) Skinneprofilet saavel paa Linien i sin Helhed som særlig paa Bruuns Bro og Klemensbro.
- 3) Sporets Underbygning i chausserede, brolagte og asfalterede Gader samt paa de to Broer.
- 4) Oplysninger og Tegninger vedrørende Skinnesamlinger, Sporskifter og Vandafledningen fra Skinnerne.

- 5) Tegninger af de Vogne, der agtes benyttede, med særlige Oplysninger vedrørende dissers Smøreapparater.
- 6) Tegninger af Remise, Ventesale, Master, Skilte og alt andet Tilbehør til Sporanlægget i Henhold til Bestemmelserne i Koncessionen.«

(Se Mødet den 26de November.)

Samtidig forelaa der fra Sporvejsselskabet et Andragende om, at Byraadet vilde søge Koncessionen udvidet til at omfatte Strækningerne fra Hjørnet af Hans Brogesgade og Avenuen ad denne til Strandvejen samt den østlige Del af Trøjborgvej indtil Kirkegaardsvej og eventuelt overdrage Selskabet dette Tillæg til Koncessionen paa de nu gældende Vilkaar.

Byraadet vedtog at imødekomme Andragendet, hvorefter der under 3die November blev gjort Indstilling til Ministeriet for offentlige Arbejder om det ønskede Tillæg til Kommunens Eneretsbevilling, der senere blev bevilget i Skrivelse til Amtet af 9de December d. A.

307 — 1903. Efter derom foreliggende Andragende fra Ejeren af Ejendommene Nr. 131—135 i Frederiks-Allé vedtog Byraadet som Vederlag for et til Gadens Udvidelse afstaaet Areal paa 69 □-Alen at fritage Andrageren for Udredelsen af Halvdelen af de til Fortovets Istandsættelse med Tjærebeton m. v. ud for hans Ejendomme medgaaende Udgifter, der var anslaaede til i alt 185 Kr.

357 — 1903. I Anledning af en fra Beboerne i Ejendommene Nr. 19—25 i Grønland modtaget Klage over, at Gaden ud for deres Ejendomme var bleven betydelig indsnævret ved Indhegningen af en Kommunen tilhørende til Grosserer *Carl Jensen* udlejet Oplagsplads, vedtog Byraadet at henholde sig til Brolægningsudvalgets foreliggende Erklæring, hvorefter Forholdene ikke skønnes at være bleven værre ved Indhegningen af den omhandlede Plads, der

tidligere var bleven benyttet til Oplag af Brosten eller Henstillen af Arbejdsvogne og nu vilde blive anvendt som Oplagsplads for Jernbjælker.

Mødet den 5te November 1903.

271 — 1901. Fra Udvalget for Opførelsen af Ting- og Arresthuset forelaa i Mødet den 8de Oktober et Forslag til Installation af Vandklosetter i Forbindelse med Septic-tank i Bygningskomplekset, hvortil Udgiften var anslaaet til 7600 Kr. — I nævnte Møde vedtoges det at sende Sagen til Sundhedskommissionen til Erklæring i Forbindelse med Spørgsmaalet om en eventuel Tislutning fra Vandklosetter i Statsbiblioteket.

Fra Kommissionen forelaa nu følgende Skrivelse af 30te f. M.:

»Kommissionen anbefaler, at der anbringes Vandklosetter i Ting- og Arresthuset saaledes:

1. at det samlede Afløb passerer en saavel med Hensyn til Indretning som Placering i Terrænet af Kommissionen approberet Septic-tank med Oxydationsfilter,
2. at samtlige Huskloakledninger paa den Strækning, der passerer af Hovedkloaken for Afløbet fra Vandklosetterne, forsynes med en Betonbrønd med Vandlaas, saafremt Vandlaas maatte mangle paa vedkommende Husledning, og
3. at der ved Enden af Hovedkloaken i Kystlinien anlægges en afskærende Ledning med et 9" Udløbsrør til at føre Spildevandet ud i Havet til en Dybde af mindst 8 Fod under daglig Vande.

For saa vidt den nævnte Ordning skulde vise sig at medføre sanitære Ulemper, maa Udløbsrøret forlænges eller andre Forholdsregler træffes.